

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
В Л А Д А
05 Број: 011-1556/2025-1
21. фебруар 2025. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 21.02.2025

Орг. јед.	Број	Поднош.	Вредност
03	011-317/25		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада, на основу члана 123. тачка 4. Устава Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), подноси Народној скупштини Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, с предлогом да се на основу члана 167. Пословника Народне скупштине, донесе по хитном поступку.

За представника Владе у Народној скупштини одређена је проф. др Славица Ђукић Дејановић, министар просвете, а за поверенике др Зоран Костић, посебни саветник министра просвете и Наташа Јовановић, шеф Одсека за правне послове у Министарству просвете.

ПРЕДСЕДНИК

4100225.004/3

**ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Члан 1.

У Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23), у члану 29. став 2. тачка 2) речи: „изборних програма” замењују се речима: „изборних предмета”.

Члан 2.

У члану 60. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) листу обавезних и изборних предмета и активности по разредима;”.

У тач. 2) и 3) после речи: „предметима” бришу се запета и реч: „програмима”.

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Планови наставе и учења у основном образовању и васпитању садрже и слободне наставне активности.”

У досадашњем ставу 2. који постаје став 3. у тачки 1. речи: „изборних програма”, замењују се речима: „изборних предмета”.

Тачка 6. мења се и гласи:

„6) начин прилагођавања програма за образовање и васпитање, на језику националне мањине.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

У досадашњем ставу 4. који постаје став 5. речи: „изборних програма”, замењују се речима: „изборних предмета”.

У досадашњем ставу 5. који постаје став 6. речи: „изборни програм”, замењују се речима: „изборни предмет”.

У досадашњем ставу 6. који постаје став 7. после речи: „активности”, ставља се запета и додају речи: „односно слободних наставних активности”.

Досадашњи став 7. постаје став 8.

Члан 3.

У члану 67а став 7. после тачке 3) додаје се нова тачка 3а) која гласи:

„3а) усаглашавање предлога програма стручног усавршавања наставника верске наставе;”.

У ставу 8. речи: „немају право на накнаду за свој рад” замењују се речима: „примају накнаду за рад у Комисији у висини утврђеној актом Владе”.

Члан 4.

У члану 72. ст. 5–7. речи: „изборног програма”, замењују се речима: „изборног предмета”.

У ставу 11. речи: „изборног програма”, замењују се речима: „изборног предмета”, а речи: „изборних програма”, замењују се речима: „изборних предмета”.

Члан 5.

У члану 73. ст. 2. и 4. речи: „изборних програма”, замењују се речима: „изборних предмета”.

У ставу 19. речи: „изборног програма”, замењују се речима: „изборног предмета”.

Члан 6.

У члану 75. став 3. речи: „изборног програма”, замењују се речима: „изборног предмета”.

У ставу 4. речи: „изборних програма”, замењују се речима: „изборних предмета”.

Члан 7.

У члану 82. став 1. тач. 1) и 2) и ст. 2, 3, 5. и 9. речи: „изборног програма”, замењују се речима: „изборног предмета”.

Члан 8.

У члану 139. став 1. у тачки б) на крају текста тачка се замењује тачком и запетом.

После тачке б) додаје се тачка 7) која гласи:

„7) има сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице којој припада за извођење верске наставе у основној, односно у средњој школи – за пријем на послове наставника верске наставе.”

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Ако надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице повуче сагласност из става 1. тачка 7) овог члана из разлога што наставник верске наставе својим активностима, ставовима и понашањем подрива углед традиционалне цркве или верске заједнице, односно учи и поступа супротно учењу, ставовима, моралу и вредностима које заступа традиционална црква, односно верска заједница којој припада, даном достављања установи образложеног акта о повлачењу сагласности наставнику верске наставе престаје радни однос.”

У досадашњем ставу 3. који постаје став 4. речи: „тачка 2)” замењују се речима: „тач. 2) и 7)”.

Члан 9.

У члану 146. став 2. речи: „наставника, васпитача и стручног сарадника који има лиценцу”, замењују се речју: „ментора”.

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Ако се уговор из става 3. овог члана закључује ради припреме за извођење верске наставе, приправник – стажиста мора имати сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице којој припада за закључење уговора.”

Досадашњи ст. 4-6. постају ст. 5-7.

После досадашњег става 6. који постаје став 7. додаје се став 8. који гласи:

„Уговор о стручном усавршавању приправника – стажисте из става 4. овог члана престаје пре истека времена на које је закључен ако надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице повуче сагласност дату на тај уговор из разлога наведених у члану 139. став 3. овог закона.”

Члан 10.

У члану 151. после става 8. додаје се став 9. који гласи:

„Облике стручног усавршавања, програме сталног стручног усавршавања, садржај портфолија, начин организовања и друга питања од значаја за стручно усавршавање наставника верске наставе министар прописује на предлог органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, по прибављеном мишљењу традиционалних цркава и верских заједница и Завода за унапређивање образовања и васпитања.”

Члан 11.

У члану 152. став 1. мења се и гласи:

„Пријем у радни однос у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе врши се на основу преузимања запосленог са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба и запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом (у даљем тексту: преузимање са листе), као и на основу преузимања запосленог који није на листи или конкурса ако се није могло извршити преузимање.”

У ставу 2. речи: „може бити преузет”, замењују се речима: „остварује право да буде преузет”.

После става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Одредбе овог члана примењују се на наставнике верске наставе уз сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице.”

Члан 12.

У члану 153. после става 9. додаје се став 10. који гласи:

„Одредбе овог члана примењују се на наставнике верске наставе.”

Члан 13.

У члану 154. после става 13. додају се нови ст. 14. и 15. који гласе:

„На конкурс за пријем у радни однос на неодређено време за извођење верске наставе може да учествује лице које се налази на листи наставника верске наставе и које испуњава услове из члана 139. и члана 140. став 1. овог закона.

Листу наставника верске наставе, на предлог традиционалних цркава и верских заједница, утврђује министар.”

Члан 14.

У члану 155. став 4. брише се.

У досадашњем ставу 5. који постаје став 4. речи: „за сваку школску годину” бришу се.

У досадашњем ставу 6. који постаје став 5. речи: „на 12 месеци за сваку школску годину,” замењују се речима: „до истека текуће школске године, односно до повратка одсутног наставника.”

Досадашњи ст. 7-10. постаје ст. 6-9.

После досадашњег става 10. који постаје став 9. додаје се став 10. који гласи:

„Радни однос на одређено време наставника верске наставе престаје пре истека времена на које је заснован ако надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице повуче сагласност за извођење верске наставе из разлога наведених у члану 139. став 3. овог закона.”

Члан 15.

У члану 181а став 2. тачка 3) речи: „изборним програмима”, замењују се речима: „изборним предметима”.

Члан 16.

Одредба члана 12. овог закона (измењен члан 154. став 15.) примењује се почев од школске 2025/2026. године.

Члан 17.

У члану 50. Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 129/21 и 92/23), став 2. речи: „школском 2024/2025. годином” замењују се речима: „школском 2027/2028. годином”.

У ставу 3. тачка 2. речи: „школске 2025/2026. године” замењују се речима: „школске 2028/2029. године”.

Члан 18.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењују се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 19.

Школа ће ускладити своју организацију и опште акте са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 20.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања садржан је у одредби члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У циљу унапређивања доуниверзитетског образовања и васпитања, а према Стратегији развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, општи циљ јесте повећан квалитет наставе и учења, праведност и доступност доуниверзитетског образовања и васпитања, те је за квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање и васпитање (државне матуре) неопходно да се у потпуности обезбеде услови за њихово спровођење.

Према Стратегији развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, Општи циљ 1. јесте повећани квалитет наставе и учења, праведност и доступност доуниверзитетског образовања и васпитања и ојачана васпитна функција образовно-васпитних установа.

Измена која је унета је замена назива изборни програми у изборни предмети (верска настава, грађанско васпитање и други страни језик) како би се указало на значај и чињеницу да исти представљају обавезне предмете, који се разликују од других обавезних предмета у чињеници да код њих постоји могућност избора.

Измењене су одредбе које се односе на радно – правни статус наставника верске наставе, тако да је омогућено да ова лица заснују радни однос на неодређено време.

Све остале измене и допуне су предложене у циљу унапређивања доуниверзитетског образовања и васпитања - прецизирањем појединих одредаба, као и новим решењима, у складу са захтевима праксе.

С обзиром да наведена питања и проблеме није могуће решити доношењем само подзаконских аката, то је доношење Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања начин за решавање проблема и унапређивање система образовања на предложени начин.

Предложена измена закона има циљ да обезбеди што квалитетније услове за спровођење државне матуре и успешну припрему свих учесника.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона, извршена је измена и допуна члана 29. тако што је термин „изборни програм” замењен термином „изборни предмет”.

Чланом 2. Предлога закона, извршена је измена и допуна члана 60. тако што је термин „изборни програм” замењен термином „изборни предмет”.

Промена назива изборни програми у изборни предмети (верска настава, грађанско васпитање и други страни језик) предложена је како би се указало на њихов значај и чињеницу да исти представљају обавезне предмете, који се разликују од других обавезних предмета само у чињеници да код њих постоји могућност избора. Предложеном променом назива изборних програма у изборне предмете, статус ових предмета остаје непромењен. Решење је предложено ради уједначавања назива, будући да ће уједначавањем назива у плану и програму наставе и учења, постојати само предмети (обавезни и изборни) и активности.

Чланом 3. Предлога закона мења се члан 67а закона тако што се прописује да Комисија за верску наставу између осталог, обавља и послове усаглашавања предлога програма стручног усавршавања наставника верске наставе. Чланови Комисије примају накнаду за рад у висини утврђеној актом Владе.

Чланом 4. Предлога закона мења се члан 72. Закона, тако што је термин „изборни програм” замењен терминим „изборни предмет”.

Чланом 5. Предлога закона мења се члан 73. Закона, тако што је термин „изборни програм” замењен термином „изборни предмет”.

Чланом 6. Предлога закона мења се мења се члан 75. Закона, тако што је термин „изборни програм“ замењен термином „изборни предмет“.

Чланом 7. Предлога закона мења се члан 82. Закона, тако што је термин „изборни програм” замењен термином „изборни предмет”.

Чланом 8. Предлога закона, измењен је члан 139. закона, тако што се услед специфичности начина избора, за пријем, односно извођење наставе наставника верске наставе као додатни услов прописује и сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице којој припада.

Другом допуном овог члана, прописује се да надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице може да повуче сагласност из става 1. тачка 7) овог члана из разлога што наставник верске наставе својим активностима, ставовима и понашањем подрива углед традиционалне цркве или верске заједнице, односно учи и поступа супротно учењу, ставовима, моралу и вредностима које заступа традиционална црква, односно верска заједница којој припада, те да стога даном достављања установи образложеног акта о повлачењу сагласности наставнику верске наставе престаје радни однос.

Чланом 9. Предлога закона мења се члан 146. Закона, тако што се речи: „наставника, васпитача и стручног сарадника који има лиценцу”, замењују се речју: „ментора”. Циљ ове измене је да се изврши прецизирање одредбе, употребом конкретног термина.

Поред наведеног, члан је допуњен и одредбама које прописују да уколико се уговор о стручном усавршавању стажисте закључује ради припреме за извођење верске наставе, приправник – стажиста мора за закључење уговора имати сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице којој припада, као и да овај уговор престаје пре истека времена на које је закључен ако надлежни орган традиционалне

цркве или верске заједнице повуче дату сагласност из разлога наведених у члану 139. став 3. закона.

Чланом 10. Предлога закона допуњује се члан 151. Закона, на начин да се прописује овлашћење министра да на предлог органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, а по прибављеном мишљењу традиционалних цркава и верских заједница и Завода за унапређивање образовања и васпитања прописује облике стручног усавршавања, програме сталног стручног усавршавања, садржај портфолија, начин организовања и друга питања од значаја за стручно усавршавање наставника верске наставе.

Чланом 11. Предлога закона мења се члан 152. Закона, тако што се уместо става 1. додаје став који прописује да се пријем у радни однос у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе врши на основу преузимања запосленог са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба и запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом као и на основу преузимања запосленог који није на листи или конкурса ако се није могло извршити преузимање.

Овај члан допуњен је и одредбом којом је прописано да се исти примењује на наставнике верске наставе уз сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице.

Чланом 12. Предлога закона допуњен је члан 153. Закона и прописано је да се одредбе овог члана примењују на наставнике верске наставе.

Чланом 13. Предлога закона мења се члан 154. Закона чиме је омогућено да наставници верске наставе заснивају радни однос на неодређено време, у ком смислу је прописано да на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време за извођење верске наставе може да учествује лице које се налази на листи наставника верске наставе и које испуњава услове из члана 139. и члана 140. став 1. овог закона, а да листу наставника верске наставе, на предлог традиционалних цркава и верских заједница, утврђује министар.

Чланом 14. Предлога закона мења се члан 155. Закона на начин да наставник верске наставе са школом у коју је упућен закључује уговор о раду, до истека текуће школске године, односно до повратка одсутног наставника.

У погледу радног односа на одређено време извршена је допуна којом је прописано да радни однос на одређено време наставника верске наставе престаје пре истека времена на које је заснован ако надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице повуче сагласност за извођење верске наставе из разлога наведених у члану 139. став 3. овог закона.

Чланом 15. Предлога закона измењен је члан 181а Закона, те извршено усклађивање са претходно извршеним изменама које су се односиле на промену назива предмета „изборни програм” у назив „изборни предмет”.

Чланом 16. Предлога закона прописује се да се одредбе члана 12. овог закона, односно измењеног члана 154. став 15. примењује почев од школске 2025/2026. године.

У члану 17. Предлога закона утврђен је режим полагања матурског испита за ученике који завршавају средње образовање у и васпитање у четворогодишњем трајању,

опште, уметничке и стручне матуре, који ће се реализовати у складу са одредбама овог и посебног закона. Истичемо да је као предуслов за квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање и васпитање (државне матуре) неопходно да се у потпуности обезбеде услови за њихово спровођење. У претходном периоду обављени су многобројни и различити послови и активности у циљу обезбеђивања услова за спровођење државне матуре: измењени су прописи из области образовања ради дефинисања послова Центра за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, припремљени су задаци из предмета који се полажу на државној матури, обављени разговори са ректорима и деканима, спроведене пробе полагања државне матуре кроз које су наставници и ученици свих средњих школа упознати са начином и процедурама спровођења државне матуре, са тестовима, све активности су представљене најширој јавности и свакодневно се ради на овим пословима. Ипак, да би државна матура била спроведена у пуном капацитету и омогућила остваривање права кандидата који приступе полагању и свих функција матурског испита (сертификациони, селекциони и евалуативни), потребно је реализовати додатне активности у наредном периоду, а најпре ојачати капацитете Центра за испите (просторне, кадровске и материјалне), на чему је досад урађено доста, али је потребно уложити и додатне напоре. Затим, да би се остварила права из Закона о средњем образовању и васпитању о упису на високошколску установу без полагања пријемног испита после положене државне матуре, неопходно је да се по Закону о високом образовању високошколске установе изјасне који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и који су критеријуми на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије. Осим тога, софтвер чија је улога да подржи све послове везане за спровођење државне матуре и упис ученика на високошколске установе, још увек је у фази развоја и повезивања са регистрима који се воде у оквиру ЈИСП-а, где се свакодневно решавају ситуације које отежавају рад софтвера. Збирке задатака чији је циљ вежба и помоћ ученицима у припреми државне матуре су још увек у припреми, а ради се и на одабиру задатака који би постигнућа ученика у средњем образовању и васпитању најрелевантније проверили. Припремају се и подзаконски акти и упутства за детаљно упознавање свих учесника о укупним процедурама и активностима у спровођењу државне матуре, кроз родитељске састанке, састанке са ученицима и обуку наставника за спровођење државне матуре. Имајући у виду све наведене разлоге, прелазни режим полагања матурског испита у средњем образовању и васпитању израђен је на основу анализе испуњености услова за спровођење овог испита на крају средњег образовања и васпитања.

До тог тренутка ће се непрекидно обављати сви послови припреме полагања државне матуре и спровешће се и додатна пробна тестирања за ученике који ће полагати државну матуру, са припремљеним збиркама задатака и логистиком која прати спровођење државне матуре, у циљу што квалитетније припреме свих учесника.

Члан 18. Предлога закона прописује да ће се подзаконски акти за спровођење овог закона донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, до када се примењују прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 19. Предлога закона прописује да ће школа ускладити своју организацију и опште акте са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 20. Предлога закона садржи одредбе о ступању на снагу прописа.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог акта обезбеђена су финансијска средства у 2025. години у износу 3.591.000,00 – раздео 26, програмска активност 001: уређење, надзор и развој свих нивоа образовног система на економској класификацији 423 – услуге по уговору.

У 2026 и 2027 години средства ће се обезбедити у оквиру укупног нивоа расхода и издатака буџета Републике Србије наведеног у делу III Закона о буџету Републике Србије – Извршење буџета.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања буде донет по хитном поступку, јер се измене односе на одлагање спровођења стручне, уметничке и опште матуре, као и на регулисање радно - правног статуса наставника верске наставе, који до сада није био уређен на адекватан начин, као и на измену термина у Плановима наставе и учења тако што се назив „изборни програм” мења у назив „изборни предмет”.

Недоношење Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања по хитном поступку, могло би да проузрокује штетне последице по рад органа и установа у средњем образовању и васпитању, које не би благовремено успеле да обаве све припреме за спровођење државне, стручне и уметничке матуре.

Такође, недоношење овог закона по хитном поступку произвело би штетне последице по рад Министарства просвете, јер је потребно да донесе одговарајуће измене и допуне подзаконских аката који су неопходни за рад установа средњег образовања и васпитања, а који се односе на измену одредби о државној, стручној и уметничкој матури, као и да пропише облике стручног усавршавања, програме сталног стручног усавршавања, садржај портфолија, начин организовања и друга питања од значаја за стручно усавршавање наставника верске наставе.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Време које ученик проводи у школи

Члан 29.

Време које ученик проводи у школи изражава се у сатима.

Време, из става 1. овог члана, обухвата:

- 1) часове обавезних предмета;
- 2) часове ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА;
- 3) време проведено у активностима, које су садржане у школском програму и у функцији су развоја способности, интересовања и креативности ученика.

Време које ученик проводи у основној и средњој школи ближе се уређује посебним законом.

Планови и програми наставе и учења основног и средњег образовања и васпитања

Члан 60.

Планови наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању, садрже:

~~1) листу обавезних предмета и изборних програма и активности по разредима;~~

1) ЛИСТУ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА;

2) укупан годишњи фонд часова по предметима, ~~програмама~~ и активностима;

3) недељни фонд часова по предметима, ~~програмама~~ и активностима.

ПЛАНОВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ САДРЖЕ И СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.

Програми наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању, садрже:

1) циљеве основног, општег средњег, стручног и уметничког образовања и васпитања и циљеве учења предмета, ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА и активности по разредима;

2) образовне стандарде за основно образовање и васпитање и опште средње образовање и васпитање;

3) кључне појмове садржаја сваког предмета;

4) упутство за дидактичко-методичко остваривање програма;

5) упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика;

~~6) начин прилагођавања програма музичког и балетског образовања и васпитања, образовање и васпитање ученика са изузетним, односно посебним способностима, за образовање и васпитање на језику националне мањине и образовање одраслих.~~

6) НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ, НА ЈЕЗИКУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

Смернице за прилагођавање програма наставе и учења и смернице за пружање индивидуализоване додатне подршке за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, доноси Завод за унапређивање образовања и васпитања.

Ученик обавезно бира са листе ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА верску наставу или грађанско васпитање и други страни језик.

Ученик који се определио за верску наставу или грађанско васпитање, ~~изборни програм~~ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ може једанпут да мења у току циклуса основног, односно до краја стицања средњег образовања и васпитања.

Школа је дужна да обезбеди остваривање обавезних физичких активности за све ученике, као и да понуди листу активности, ОДНОСНО СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ за које се ученици опредељују у складу са својим интересовањима.

Програми средњег стручног образовања и васпитања и дуалног образовања као дела средњег стручног образовања и васпитања, ближе се уређују посебним законом.

Комисија за верску наставу

Члан 67а

Организовање и остваривање верске наставе прати Комисија за верску наставу у школи (у даљем тексту: Комисија).

Комисију образује Влада на време од шест година.

У Комисију се именују по један представник традиционалних цркава и верских заједница, три представника органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама и три представника Министарства.

Члан Комисије може бити разрешен пре истека мандата, и то: на лични захтев, на предлог предлагача и ако не испуњава своју дужност као члан Комисије, односно својим поступцима повреди углед дужности коју обавља.

У случају разрешења члана Комисије пре истека мандата, Влада поставља новог члана по прибављеном предлогу представника чији је члан разрешен.

Председника и заменика председника Комисије бирају чланови Комисије на првој седници, већином гласова од укупног броја чланова Комисије.

Комисија обавља послове који се, нарочито, односе на:

1) усаглашавање предлога програма верске наставе;
2) уџбенике и друга наставна средства, у складу са законом којим се уређују питања везана за уџбенике и друга наставна средства;

3) давање мишљења о листама наставника верске наставе;

ЗА) УСАГЛАШАВАЊЕ ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ;

4) друга питања везана за праћење организовања и остваривања програма верске наставе.

Председник, заменик председника и чланови Комисије ~~немају право на накнаду за свој рад.~~ ПРИМАЈУ НАКНАДУ ЗА РАД У КОМИСИЈИ У ВИСИНИ УТВРЂЕНОЈ АКТОМ ВЛАДЕ.

Начин рада и друга питања од значаја за рад Комисије, уређују се пословником о раду Комисије.

Праћење и оцењивање ученика

Члан 72.

Оцењивањем у школи процењује се оствареност прописаних исхода и стандарда образовних постигнућа, а за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом прилагођених циљева, садржаја и исхода у савладавању индивидуалног образовног плана.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Оцењивање је јавно и оцена мора одмах да буде образложена ученику.

Успех редовног ученика прати се и оцењује током наставе.

Ученик се оцењује из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности и из владања.

Ученик се оцењује најмање четири пута у полугодишту у основном и три пута у средњем образовању и васпитању, а ако је недељни фонд часова обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности један час - најмање два пута у полугодишту.

На основу праћења и вредновања током наставне године закључну оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности утврђује одељењско веће које чине наставници који предају ученику на предлог наставника, а оцену из владања на предлог одељењског старешине.

У току школске године оцењивање је описно и бројчано.

Закључна оцена из предмета јесте бројчана и изводи се на крају првог и другог полугодишта, према утврђеним стандардима образовних постигнућа и прописаним критеријумима за оцењивање. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом оцењује се у складу са прилагођеним циљевима и исходима.

Бројчане оцене ученика у појединим наставним предметима су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и довољан (1). Оцена довољан (1) није прелазна оцена.

Ученик који је на крају школске године оцењен и има прелазне оцене из свих обавезних предмета и из ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА други страни језик и који је оцењен из свих осталих ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА и активности прелази у наредни разред.

У школи која остварује међународни, односно страни програм ученик се оцењује у складу са програмом који се остварује.

Оцењивање и напредовање ученика

Члан 73.

У првом разреду основног образовања и васпитања закључна оцена из обавезних предмета, је описна и утврђује се на крају првог и другог полугодишта.

У првом разреду основног образовања и васпитања закључна оцена из ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА и активности је описна и утврђује се на крају првог и другог полугодишта.

Оцена из става 1. овог члана исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука.

Закључне оцене у првом разреду основног образовања и васпитања из обавезних предмета и из ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА и активности уносе се у ђачку књижицу и ученик прелази у наредни разред.

У осталим разредима основног и у средњем образовању и васпитању оцењивање је описно и бројчано у току школске године.

Описна оцена садржи повратну информацију за ученика и родитеља, другог законског заступника и пружа јасно упутство како да се унапреди рад ученика.

Ученику другог и трећег разреда основног образовања и васпитања који на крају првог полугодишта има недовољне оцене организује се појачан образовно-васпитни рад у току другог полугодишта, о чему наставник води посебну евиденцију.

Ученик другог и трећег разреда основног образовања и васпитања који на крају другог полугодишта има недовољне оцене преводи се у наредни разред, на основу одлуке одељењског већа, изузев ученика другог и трећег разреда основног музичког и балетског образовања и васпитања.

Ученику који је преведен у наредни разред, признаје се разред из кога је преведен као завршен и организује му се индивидуализован рад.

Ученик од четвртог до седмог разреда основног образовања и васпитања и ученик од другог до завршног разреда основног музичког и балетског образовања и васпитања, као и ученик средњег образовања и васпитања полаже поправни испит у августовском испитном року, а ученик завршног разреда у јунском и августовском року.

Ученик који полаже поправни испит обавезан да похађа припремну наставу, коју је школа дужна да организује непосредно пре полагања поправног испита.

Ученик који положи поправни испит завршава разред.

Ученик од четвртог до седмог разреда основног образовања и васпитања и ученик од другог до завршног разреда основног музичког и балетског образовања и васпитања, као и ученик средњег образовања и васпитања понавља разред ако на крају другог полугодишта има закључене више од две недовољне бројчане оцене или не положи поправни испит, осим оцене из владања.

Изузетно, редован ученик средњег образовања и васпитања који не положи поправни испит може да заврши започети разред у истој школи наредне школске године, у својству ванредног ученика поновним полагањем неположеног испита, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова које утврди школа. Када заврши разред ванредан ученик има право да се у истој школској години упише у наредни разред, у истом својству.

Ученику завршног разреда основног образовања и васпитања који не положи поправни испит, школа организује полагање испита у складу са општим актом школе.

Ученик завршног разреда основног образовања и васпитања који положи поправни испит, стиче право да полаже завршни испит у основном образовању и васпитању у прописаним роковима.

Ученик завршног разреда средњег образовања и васпитања који не положи поправни испит може да заврши разред у истој или другој одговарајућој школи у својству

ванредног ученика полагањем испита, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова коју утврди школа.

Ученик завршног разреда средњег образовања и васпитања који положи поправни испит, стиче право да полаже матуру у прописаним роковима.

Разредни испит полаже ученик који није оцењен из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности, уколико није похађао наставу више од трећине укупног годишњег броја часова тог обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности и уколико се оцењивањем утврди да није достигао образовне стандарде на основном нивоу, у складу са посебним законом.

Општи успех

Члан 75.

Општи успех утврђује се као: одличан, врло добар, добар, довољан и недовољан.

Ученик није са успехом завршио разред, односно има недовољан успех уколико има више од две недовољне оцене, осим оцене из владања или није положио поправни испит, осим ученика другог и трећег разреда основне школе који се преводи у наредни разред.

Општи успех ученика основног образовања и васпитања утврђује се на крају првог и другог полугодишта на основу аритметичке средине закључних прелазних бројчаних оцена из обавезних предмета и из ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА други страни језик, као и оцене из владања, почев од другог разреда.

Општи успех ученика средњег образовања и васпитања утврђује се на крају првог и другог полугодишта на основу аритметичке средине прелазних закључних бројчаних оцена из обавезних предмета, ~~изборних програма~~ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА и оцене из владања, изузев оцене из верске наставе и грађанског васпитања.

Начин, поступак и критеријуме оцењивања успеха из појединачних предмета и владања и друга питања од значаја за оцењивање, прописује министар.

Приговор на оцењивање, оцену и испит

Члан 82.

Ученик основног и средњег образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе:

- 1) приговор на оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности и из владања у току школске године;
- 2) приговор на закључну оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности и из владања на крају првог и другог полугодишта;
- 3) приговор на испит.

Приговор на оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности и из владања у току школске године подноси се директору школе у року од три дана од саопштења оцене.

Приговор на закључну оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности и из владања на крају првог и другог полугодишта подноси се

директору школе у року од три дана од дана добијања ђачке књижице, односно сведочанства, осим за ученике завршних разреда у року од 24 сата.

Приговор на испит подноси се директору школе, у року од 24 сата од саопштавања оцене на испиту.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељењским старешином, решењем одлучује о приговору из става 1. тачка 1) овог члана - на оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву наставника, односно у року од 24 сата о приговору из става 1. тачка 2) овог члана - на закључну оцену из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности на крају првог и другог полугодишта и из става 1. тачка 3) овог члана - приговор на испит, уз претходно прибављене изјаве наставника.

Директор је дужан да предметном наставнику на чију оцену у току школске године је уложен приговор, у року од три дана од дана доношења решења из става 5. овог члана достави решење.

Ако оцени да је приговор на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности основан и да оцена није јавно саопштена, образложена, односно да оцењивање није у складу са прописима, директор поништава оцену, појачава педагошко-инструктивни рад са наставником у установи и решењем образује комисију за проверу знања ученика, преглед и поновно оцењивање писменог или другог рада ученика. Комисија има три члана, од којих су два стручна за предмет, односно област предмета.

Уколико се утврди да закључна оцена није изведена у складу са прописима, директор поништава и враћа оцену одељенском већу на разматрање и закључивање.

Ако директор и након поновног разматрања и закључивања од стране одељенског већа прописаног ставом 8. овог члана, утврди да закључна оцена из обавезног предмета, ~~изборног програма~~ ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА и активности није изведена у складу са прописима или је приговор из других разлога основан, решењем поништава закључну оцену и упућује ученика на полагање испита.

Наставник чија оцена је поништена упућује се и на стручно усавршавање за област оцењивања и комуникацијских вештина.

Уколико појачани педагошко-инструктивни рад у установи и стручно усавршавање наставника не дају позитиван резултат, директор је у обавези да захтева стручно педагошки надзор над радом наставника од стране просветног саветника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима, решењем одлучује о приговору из става 1. тачка 1) овог члана - на оцену из владања у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву одељењског старешине.

Ако директор у сарадњи са стручним сарадницима оцени да је приговор на закључну оцену из владања основан и да оцењивање није изведено у складу са прописима, враћа оцену одељењском већу на разматрање и поновно одлучивање.

Ако утврди да је оцена на испиту изведена противно прописима, поништава испит и упућује ученика на поновно полагање испита. Испит се организује у року од три дана од дана подношења приговора.

Уколико школа нема потребан број стручних лица да образује комисију, ангажује стручно лице из друге школе.

Наставник чија оцена је оспорена или на чији је предлог утврђена закључна оцена, не може да буде члан комисије.

Када је поништен испит директор образује нову комисију у чијем саставу не могу да буду чланови комисије чији је испит поништен.

Оцена комисије је коначна.

Услови за пријем у радни однос

Члан 139.

У радни однос у установи може да буде примљено лице, под условима прописаним законом и то ако:

- 1) има одговарајуће образовање;
- 2) има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима;
- 3) није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће, за кривична дела примање или давање мита; за кривична дела из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање;
- 4) има држављанство Републике Србије;
- 5) зна српски језик и језик на којем остварује образовно-васпитни рад;
- 6) испуњава безбедносне услове за пријем у радни однос у министарство надлежно за унутрашње послове, у складу са законом којим се уређују унутрашњи послови – за пријем у радни однос у установу из члана 90. став 2. овог закона;
- 7) ИМА САГЛАСНОСТ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КОЈОЈ ПРИПАДА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ У ОСНОВНОЈ, ОДНОСНО У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ – ЗА ПРИЈЕМ НА ПОСЛОВЕ НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ.

Услови из става 1. овог члана доказују се приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада.

АКО НАДЛЕЖНИ ОРГАН ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПОВУЧЕ САГЛАСНОСТ ИЗ СТАВА 1. ТАЧКА 7) ОВОГ ЧЛАНА ИЗ РАЗЛОГА ШТО НАСТАВНИК ВЕРСКЕ НАСТАВЕ СВОЈИМ АКТИВНОСТИМА, СТАВОВИМА И ПОНАШАЊЕМ ПОДРИВА УГЛЕД ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, ОДНОСНО УЧИ И ПОСТУПА СУПРОТНО УЧЕЊУ, СТАВОВИМА, МОРАЛУ И ВРЕДНОСТИМА КОЈЕ ЗАСТУПА ТРАДИЦИОНАЛНА ЦРКВА, ОДНОСНО ВЕРСКА ЗАЈЕДНИЦА КОЈОЈ ПРИПАДА, ДАНОМ ДОСТАВЉАЊА УСТАНОВИ ОБРАЗЛОЖЕНОГ АКТА О ПОВЛАЧЕЊУ САГЛАСНОСТИ НАСТАВНИКУ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ ПРЕСТАЈЕ РАДНИ ОДНОС.

Докази о испуњености услова из става 1. тач. 1) и тач. 3)-6) овог члана саставни су део пријаве на конкурс, а доказ из става 1. тачка 2) ТАЧ. 2) И 7) овог члана прибавља се пре закључења уговора о раду.

Приправник – стажиста

Члан 146.

Послове наставника, васпитача и стручног сарадника може да обавља и приправник – стажиста.

Приправник – стажиста обавља приправнички стаж, савладава програм за увођење у посао и полагање испита за лиценцу под непосредним надзором ~~наставника, васпитача и стручног сарадника који има лиценцу~~ МЕНТОРА.

Установа и приправник – стажиста закључују уговор о стручном усавршавању у трајању од најмање годину, а најдуже две године.

АКО СЕ УГОВОР ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ЗАКЉУЧУЈЕ РАДИ ПРИПРЕМЕ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ, ПРИПРАВНИК – СТАЖИСТА МОРА ИМАТИ САГЛАСНОСТ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КОЈОЈ ПРИПАДА ЗА ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА.

Уговором из става 3. овог члана не заснива се радни однос.

Приправник – стажиста има право да учествује у раду стручних органа без права одлучивања и нема право да оцењује ученике у школи.

На остваривање права из става 2. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на приправника.

УГОВОР О СТРУЧНОМ УСАВРШАВАЊУ ПРИПРАВНИКА – СТАЖИСТЕ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕСТАЈЕ ПРЕ ИСТЕКА ВРЕМЕНА НА КОЈЕ ЈЕ ЗАКЉУЧЕН АКО НАДЛЕЖНИ ОРГАН ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПОВУЧЕ САГЛАСНОСТ ДАТУ НА ТАЈ УГОВОР ИЗ РАЗЛОГА НАВЕДЕНИХ У ЧЛАНУ 139. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА.

Стручно усавршавање и професионални развој наставника, васпитача и стручног сарадника и секретара

Члан 151.

Наставник, васпитач и стручни сарадник, са лиценцом и без лиценце, дужан је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања образовно-васпитног рада и стицања, односно унапређивања компетенција потребних за рад, у складу са општим принципима и за постизање циљева образовања и васпитања и стандарда образовних постигнућа.

У току стручног усавршавања наставник, васпитач и стручни сарадник може професионално да напредује стицањем звања: педагошки саветник, самостални педагошки саветник, виши педагошки саветник и високи педагошки саветник.

Наставник, васпитач и стручни сарадник остварује право на увећану плату за стечено звање.

Наставник, васпитач и стручни сарадник има право на одсуство из установе у трајању од три радна дана годишње ради похађања одобреног облика, начина и садржаја стручног усавршавања. Распоред одсуства наставника, васпитача и стручног сарадника ради стручног усавршавања планира педагошки колегијум.

План стручног усавршавања у складу са приоритетима установе ради остваривања циљева образовања и васпитања и стандарда образовних постигнућа и приоритетима Министарства, доноси орган управљања установе.

Податке о професионалном развоју наставник, васпитач и стручни сарадник чува у мапи професионалног развоја (у даљем тексту: портфолио).

Приоритетне области стручног усавршавања за период од три године прописује министар на предлог директора Завода за унапређивање образовања и васпитања.

Облике стручног усавршавања, програме и начин организовања сталног стручног усавршавања, услове, орган који одлучује о стицању звања и поступак напредовања, стицање звања у току стручног усавршавања наставника, васпитача, стручних сарадника и секретара, образац уверења о савладаном програму, садржај портфолија и друга питања од значаја за стручно усавршавање, прописује министар.

ОБЛИКЕ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА, ПРОГРАМЕ СТАЛНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА, САДРЖАЈ ПОРТФОЛИЈА, НАЧИН ОРГАНИЗОВАЊА И ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ МИНИСТАР ПРОПИСУЈЕ НА ПРЕДЛОГ ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ОДНОСА СА ЦРКВАМА И ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА, ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ТРАДИЦИОНАЛНИХ ЦРКАВА И ВЕРСКИХ ЗАЈЕДНИЦА И ЗАВОДА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.

Заснивање радног односа у установи

Члан 152.

~~Пријем у радни однос у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе врши се на основу преузимања запосленог са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба и запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом (у даљем тексту: преузимање са листе), као и на основу преузимања или конкурса ако се није могло извршити преузимање са листе.~~

ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС У УСТАНОВИ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ИЛИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ВРШИ СЕ НА ОСНОВУ ПРЕУЗИМАЊА ЗАПОСЛЕНОГ СА ЛИСТЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ЧИЈИМ РАДОМ ЈЕ У ПОТПУНОСТИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА И ЗАПОСЛЕНИХ КОЈИ СУ ЗАСНОВАЛИ РАДНИ ОДНОС СА НЕПУНИМ РАДНИМ ВРЕМЕНОМ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ПРЕУЗИМАЊЕ СА ЛИСТЕ), КАО И НА ОСНОВУ ПРЕУЗИМАЊА ЗАПОСЛЕНОГ КОЈИ НИЈЕ НА ЛИСТИ ИЛИ КОНКУРСА АКО СЕ НИЈЕ МОГЛО ИЗВРШИТИ ПРЕУЗИМАЊЕ.

Запослени који је у радном односу на неодређено време са пуним радним временом ~~може бити преузет~~ ОСТВАРУЈЕ ПРАВО ДА БУДЕ ПРЕУЗЕТ иако није стављен на листу из става 1. овог члана, уколико на тој листи нема лица са одговарајућим образовањем, уз сагласност запосленог и директора установе и радне подгрупе из члана 153. став 7. овог закона.

Установе могу вршити и узајамно преузимање запослених на неодређено време, на одговарајуће послове, на основу потписаног споразума о узајамном преузимању уз претходну сагласност запослених, ако је разлика у проценту њиховог радног ангажовања до 20%.

Уколико нису испуњени услови из ст. 1–3. овог члана, радни однос у установи може се засновати на основу конкурса на неодређено време и одређено време, у складу са законом или преузимањем из друге јавне службе, на начин прописан законом којим се уређују радни односи у јавним службама.

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЧЛАНА ПРИМЕЊУЈУ СЕ НА НАСТАВНИКЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ УЗ САГЛАСНОСТ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ.

Преузимање запосленог са листе

Члан 153.

Запослени који је у установи у радном односу на неодређено време, а за чијим радом је у потпуности престала потреба, сматра се нераспоређеним и остварује право на преузимање са листе.

Запослени из става 1. овог члана остварује право на накнаду плате у висини од 65% плате коју је примио за месец који претходи месецу у коме је остао нераспоређен до преузимања са листе, а најкасније до 15. септембра наредне школске године.

Запосленом из става 1. овог члана који није преузет са листе у року из става 2. овог члана, престаје радни однос и остварује право на отпремнину, у складу са законом.

Запосленом из става 1. овог члана, који без оправданих разлога одбије преузимање са листе, престаје радни однос без права на отпремнину.

Запослени за чијим радом је делимично престала потреба и запослени који је засновао радни однос са непуним радним временом, стављањем на листу запослених са које се врши преузимање, остварује право на преузимање са листе и не остварује друга права која има запослени за чијим радом је у потпуности престала потреба.

Посебна радна група, коју образује министар, прати и контролише преузимање са листе и даје мишљење о оправданости разлога одбијања преузимања са листе из става 4. овог члана.

При свакој школској управи министар образује радну подгрупу која утврђује постојање услова и даје сагласност за расписивање конкурса.

Установа је у обавези да Министарству достави податке о потреби за ангажовањем запослених, одлуку о расписивању конкурса, као и одлуку о преузимању запослених са листе ради објављивања на званичној интернет страници Министарства.

Ближе услове за рад радне групе и подгрупе из ст. 6. и 7. овог члана прописује министар.

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЧЛАНА ПРИМЕЊУЈУ СЕ НА НАСТАВНИКЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ.

Радни однос на неодређено време

Члан 154.

Пријем у радни однос на неодређено време врши се на основу конкурса који расписује директор.

Директор доноси одлуку о расписивању конкурса. Кандидати попуњавају пријавни формулар на званичној интернет страници Министарства, а потребну документацију, заједно са одштампаним пријавним формуларом достављају установи.

Конкурс спроводи конкурсна комисија коју именује директор. Комисија има најмање три члана. Секретар установе пружа стручну подршку конкурсној комисији.

Комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос из члана 139. овог закона, у року од осам дана од дана истека рока за пријем пријава.

Кандидати из става 4. овог члана у року од осам дана упућују се на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака.

Конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од осам дана од дана пријема резултата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима.

Конкурсна комисија обавља разговор са кандидатима са листе из става 6. овог члана, сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и доставља је директору у року од осам дана од дана обављеног разговора са кандидатима.

Директор установе доноси решење о избору кандидата по конкурс у року од осам дана од достављања образложене листе из става 7. овог члана.

Кандидат незадовољан решењем о изабраном кандидату може да поднесе жалбу органу управљања, у року од осам дана од дана достављања решења из става 8. овог члана.

Орган управљања о жалби одлучује у року од 15 дана од дана подношења жалбе.

Кандидат који је учествовао у изборном поступку има право да, под надзором овлашћеног лица у установи, прегледа сву конкурсну документацију, у складу са законом.

Ако по конкурс у није изабран ниједан кандидат, расписује се нови конкурс у року од осам дана.

Решење из става 8. овог члана оглашава се на званичној интернет страници Министарства, када постане коначно.

НА КОНКУРСУ ЗА ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС НА НЕОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ МОЖЕ ДА УЧЕСТВУЈЕ ЛИЦЕ КОЈЕ СЕ НАЛАЗИ СЕ НА ЛИСТИ НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ И КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ИЗ ЧЛАНА 139. И ЧЛАНА 140. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА.

ЛИСТУ НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ, НА ПРЕДЛОГ ТРАДИЦИОНАЛНИХ ЦРКАВА И ВЕРСКИХ ЗАЈЕДНИЦА, УТВРЂУЈЕ МИНИСТАР.

Радни однос на одређено време

Члан 155.

Радни однос на одређено време у установи заснива се на основу конкурса, спроведеног на начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време.

Установа може да прими у радни однос на одређено време лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог преко 60 дана;
- 2) ради обављања послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента.

Изузетно, установа без конкурса може да прими у радни однос на одређено време лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана;
- 2) до избора кандидата - када се на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове, а најкасније до 31. августа текуће школске године;
- 3) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос, а најкасније до 31. августа текуће школске године;
- 4) ради извођења верске наставе.

~~Листу наставника верске наставе, на предлог традиционалних цркава и верских заједница, утврђује министар.~~

Наставника верске наставе упућује у школу традиционална црква или верска заједница са утврђене листе за сваку школску годину.

За извођење верске наставе наставник са школом у коју је упућен закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку школску годину ДО ИСТЕКА ТЕКУЋЕ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ, ОДНОСНО ДО ПОВРАТКА ОДСУТНОГ НАСТАВНИКА.

У поступку избора педагошког асистента, односно андрагошког асистента прибавља се мишљење надлежног органа јединице локалне самоуправе.

За обављање послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента установа са лицем закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку школску годину.

У установи од посебног интереса и националног значаја за Републику Србију може да се ангажује наставник или асистент одговарајуће високошколске установе или запослени у научном институту с одговарајућим звањем, а у установи из члана 90. став 2. овог закона и запослени у министарству надлежном за унутрашње послове, на одређено време за сваку школску годину, за највише 30% од пуног радног времена, уз сагласност министра.

Радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време.

РАДНИ ОДНОС НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ ПРЕСТАЈЕ ПРЕ ИСТЕКА ВРЕМЕНА НА КОЈЕ ЈЕ ЗАСНОВАН АКО НАДЛЕЖНИ ОРГАН ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЦРКВЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПОВУЧЕ САГЛАСНОСТ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ ИЗ РАЗЛОГА НАВЕДЕНИХ У ЧЛАНУ 139. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА.

Информациони систем за спровођење испита

Члан 181а

Министарство, у оквиру ЈИСП-а, успоставља информациони систем за спровођење испита из члана 78. став 1. овог закона и међународних испитивања на чије се спровођење обавезала Република Србија.

У информационом систему из става 1. овог члана, уносе се:

1) подаци за одређивање идентитета ученика: име и презиме ученика, тип личног идентификатора ученика (јединствени матични број грађана, односно евиденциони број за страног држављанина, за ученике из Републике Српске јединствени матични број грађана), лични идентификатор ученика, пол, датум и место рођења, име једног родитеља, односно другог законског заступника ученика, држава и место становања, ЈОБ (није обавезно за ученике који претходни ниво образовања није завршио у Републици Србији), националну припадност (изјашњавање о националној припадности није обавезно) и евиденциона шифра за полагање матурског испита, завршног испита на крају средњег образовања и васпитања и завршног испита на крају основног образовања и васпитања;

2) подаци о образовном статусу ученика основне школе: основна школа у којој је ученик завршио осми разред и управни округ коме та школа припада, индивидуални образовни план ако је оствариван, основна школа коју похађа ученик који није завршио основно образовање и васпитање ако уписује средњу музичку или средњу балетску школу и управни округ коме та школа припада, оцене ученика из шестог, седмог и осмог разрада (просек оцена, појединачне оцене и број бодова за сваки од наведених разреда), језик на коме је положио пријемни испит за упис у средњу школу за ученике са посебним способностима (језик на коме је завршио основно образовање и васпитање или други језик), подаци о основном образовању ако је стечено у иностранству;

3) подаци о образовном статусу ученика средње школе: оцене ученика за сваки завршени разред средње школе (просек оцена, појединачне оцене и број бодова за сваки завршени разред), језик на ком је ученик завршио основно, односно средње образовање и васпитање, освојене награде на такмичењима (збирно и појединачно по сваком такмичењу), укупан број освојених бодова током школовања, податак да ли је ученик добитник вукове дипломе, подаци о основном образовању ако је стечено у иностранству, својству редовног, односно ванредног ученика, трајању образовања и васпитања, претходно завршеном образовању и васпитању, језику на којем је завршено образовање и васпитање, матерњем језику, језику на којем се изводи образовно-васпитни рад, обавезним предметима и изборним програмима ИЗБОРНИМ ПРЕДМЕТИМА, организацији образовно-васпитног рада, индивидуалном образовном плану, страним језицима, ваннаставним активностима за које се определио, допунској, додатној и припремној настави, учешћу на такмичењима, наградама, изостанцима, изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама, учешћу у раду органа школе и опредељењу за наставак образовања;

4) подаци потребни за организацију испита и упис ученика у наредни ниво образовања (језик на којем ће полагати испит, податак о томе да ли је потребно прилагођавање испита у складу са индивидуалним образовним планом, податак о времену и месту полагања испита, изборни предмети за које се определио);

5) исказане жеље ученика за упис у средњу школу, односно високошколску установу;

6) подаци о испиту који је ученик полагао;

7) подаци о лицима која учествују у изради, рецензирању, прегледању и оцењивању испита из члана 78. став 1. овог закона, и то: име и презиме, јединствени матични број грађана, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште, ниво и врста образовања и податак о познавању језика националне мањине;

8) подаци о другим лицима која учествују у реализацији испита из члана 78. став 1. овог закона: име и презиме, јединствени матични број грађана, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште;

9) подаци о установи и просторијама установе у којима је обављен испит.

Податке из става 2. тач. 1)-4) овог члана које је установа доставила Министарству у складу са законом, информациони систем из става 1. овог члана преузима из ЈИСП-а, из регистра из члана 177. овог закона.

Остале податке из става 2. тач. 4)-5) овог члана, изузев података о времену и месту полагања испита уноси ученик, односно у име малолетног ученика родитељ, односно други законски заступник или школа на захтев ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Податке из става 2. тач. 4) о времену и месту полагања испита, као и податке из става 2. тачка 6) овог члана уносе радне групе из члана 45. овог закона.

Податке о ученицима из иностранства у информациони систем из става 1. овог члана уноси установа у коју се ученик пријавио за полагање испита.

Податке из става 2. тачка 8) о лицима која су запослена у установама, информациони систем из става 1. овог члана преузима из регистра из члана 180. овог закона.

Податке из става 2. тачка 7) овог члана за лица која су изабрана у радне групе из члана 45. став 2. овог закона у информациони систем из става 1. овог члана уноси Центар из члана 45. овог закона.

Податке из става 2. тачка 9) овог члана у информациони систем из става 1. овог члана уносе основна и средња школа.

Обраду података из става 2. овог члана, врши Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања - Центар за испите, у сврху припреме и спровођења испита из члана 78. став 1. овог члана и међународних испитивања ученика, уписа ученика у средњу школу, уписа ученика на високошколске установе, анализе, интерпретације и објављивања годишњих извештаја о спроведеним испитима, праћења и проучавања поступка и резултата спроведених испита ради учешћа у компаративним и евалуационим студијама и ради давања препорука за унапређивања поступка спровођења испита и јавних политика у области образовања и васпитања и уноса потребних података о испитима у регистар из члана 177. овог члана.

Подаци о резултатима испита из става 2. овог члана достављају се средњим школама, односно високошколским установама које је ученик основне, односно средње школе навео у списку жеља за упис.

Руководи подацима из става 2. овог члана су Министарство и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања - Центар за испите.

Министарство, уз подршку Службе Владе, успоставља и омогућава функционисање информационог система из става 1. овог члана, а остале послове у вези са управљањем обавља Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања - Центар за испите.

Приликом обраде података руковалац је у обавези да поштује правила о сразмерности обраде у односу на циљ који се намерава остварити, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Подаци који су предмет обраде из става 2. овог члана чувају се пет година.

Ближе услове и начин одржавања и администрирања информационог система из става 1. овог члана, затим обраде, уноса и ажурирања података, прописује министар.

ЧЛАН 16.

ОДРЕДБА ЧЛАНА 12. ОВОГ ЗАКОНА (ИЗМЕЊЕН ЧЛАН 154. СТАВ 15.) ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ПОЧЕВ ОД ШКОЛСКЕ 2025/2026. ГОДИНЕ.

ЧЛАН 17.

Завршни испит на крају основног образовања и васпитања закључно са школском 2024/2025. годином, обавиће се у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Завршни испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у трогодишњем трајању закључно са школском 2021/2022. годином и матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању закључно са ~~школском 2024/2025. годином~~ ШКОЛСКОМ 2027/2028. ГОДИНОМ, обавиће се у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите обављаће све послове на припреми и спровођењу:

- 1) завршног испита на крају основног образовања и васпитања почев од школске 2025/2026. године;
- 2) опште, уметничке и стручне матуре почев од ~~школске 2025/2026. године~~ ШКОЛСКЕ 2028/2029. ГОДИНЕ;
- 3) завршног испита у средњем образовању и васпитању почев од школске 2022/2023. године.

ЧЛАН 18.

ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА ДОНЕЋЕ СЕ У РОКУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ДО ДОНОШЕЊА ПРОПИСА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРИМЕЊУЈУ СЕ ПРОПИСИ КОЈИ СУ ВАЖИЛИ ДО ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, АКО НИСУ У СУПРОТНОСТИ СА ОВИМ ЗАКОНОМ.

ЧЛАН 19.

ШКОЛА ЋЕ УСКЛАДИТИ СВОЈУ ОРГАНИЗАЦИЈУ И ОПШТЕ АКТЕ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ЧЛАН 20.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА
ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА
СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Државна матура је активност и инструмент унапређења образовног система. Имплементација овог испита у образовни систем продужава се до школске 2027/2028. године.

Матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању закључно са школском 2027/2028. годином, обавиће се у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите, обављаће све послове на припреми и спровођењу опште, уметничке и стручне матуре почев од школске 2028/2029. године.

Предуслов за квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање и васпитање (државна матура) је обезбеђивање услова за њихово спровођење. У претходном периоду обављени су многобројни и различити послови и активности у циљу обезбеђивања услова за спровођење државне матуре: измењени су прописи из области образовања ради дефинисања послова Центра за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, припремљени су задаци из предмета који се полажу на државној матури, обављени разговори са ректорима и деканима, спроведене пробе полагања државне матуре кроз које су наставници и ученици свих средњих школа упознати са начином и процедурама спровођења државне матуре, са тестовима, све активности су представљене најширој јавности и свакодневно се ради на овим пословима. Ипак, да би државна матура била спроведена у пуном капацитету и омогућила остваривање права кандидата који приступе полагању и свих функција матурског испита (сертификациони, селекциони и евалуативни), потребно је реализовати додатне активности у наредном периоду, а најпре ојачати капацитете Центра за испите (просторне, кадровске и материјалне), на чему је досад урађено доста, али је потребно уложити и додатне напоре. Затим, да би се остварила права из Закона о средњем образовању и васпитању о упису на високошколску установу без полагања пријемног испита после положене државне матуре, неопходно је да се по Закону о високом образовању високошколске установе изјасне који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и који су критеријуми на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије. Осим тога, софтвер чија је улога да подржи све послове везане за спровођење државне матуре и упис ученика

на високошколске установе, још увек је у фази развоја и повезивања са регистрима који се воде у оквиру ЈИСП-а, где се свакодневно решавају ситуације које отежавају рад софтвера. Збирке задатака чији је циљ вежба и помоћ ученицима у припреми државне матуре су још увек у припреми, а ради се и на одабиру задатака који би постигнућа ученика у средњем образовању и васпитању најрелевантније проверили. Припремају се и подзаконски акти и упутства за детаљно упознавање свих учесника о укупним процедурама и активностима у спровођењу државне матуре, кроз родитељске састанке, састанке са ученицима и обуку наставника за спровођење државне матуре. Имајући у виду све наведене разлоге, прелазни режим полагања завршног испита у средњем образовању и васпитању израђен је на основу анализе испуњености услова за спровођење завршних испита на крају средњег образовања и васпитања.

До тог тренутка ће се непрекидно обављати сви послови припреме полагања државне матуре и спровешће се и додатна пробна тестирања за ученике који ће полагати државну матуру, са припремљеним збиркама задатака и логистиком која прати спровођење државне матуре, у циљу што квалитетније припреме свих учесника.

Изменама и допунама Закона извршена је промена назива изборни програми у изборни предмети (верска настава, грађанско васпитање и други страни језик) предложена је како би се указало на њихов значај и чињеницу да исти представљају обавезне предмете, који се разликују од других обавезних предмета само у чињеници да код њих постоји могућност избора. Решење је предложено ради уједначавања назива, будући да ће уједначавањем назива у плану и програму наставе и учења, постојати само предмети (обавезни и изборни) и активности.

Изменама и допунама Закона омогућено је да наставници верске наставе заснивају радни однос на неодређено време. За пријем, односно извођење наставе наставника верске наставе као додатни услов прописује и сагласност надлежног органа традиционалне цркве или верске заједнице којој припада.

Министар на предлог органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, а по прибављеном мишљењу традиционалних цркава и верских заједница и Завода за унапређивање образовања и васпитања прописује облике стручног усавршавања, програме сталног стручног усавршавања, садржај портфолија, начин организовања и друга питања од значаја за стручно усавршавање наставника верске наставе.

Чланови Комисије за верску наставу примају накнаду за рад у висини утврђеној актом Владе.

- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Стратегија развоја образовања у Републици Србији до 2020. године (СРОС 2020) поставила је темеље развоја доуниверзитетског образовања у 21. веку који се односе на повећање квалитета, обухвата, релевантности и ефикасности образовања, а ради стварања услова за лични и професионални развој сваког појединца, као и за развој друштва и државе заснованих на знању.

Израдом Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, у даљем тексту: СРОВРС 2030 („Службени гласник РС”, број 63/21) израђен је нови стратешки документ као свеобухватни документ јавне политике у области развоја образовања и васпитања у Републици Србији.

Када је у питању одлагање рокова полагања матуре, чињеница је да је увођење опште, стручне и уметничке матуре као завршних испита требало да подигну квалитет средњег образовања и васпитања и да служе као улаз у високо образовање како је и било планирано Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године („Службени гласник РС”, број 107/12). Међутим, почетак спровођења ових испита је већ одлаган, Министарство је уз подршку Пројекта „Државна матура” направило концепт институционалног оквира за спровођење опште, стручне и уметничке матуре, што је предвиђено активношћу број 1.2.2.1 планираним Акционим планом за период од 2023. до 2026. године за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС”, број 96 од 2. новембра 2023. године). У складу са концептом одређене надлежности дате су Центру за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Међутим, с обзиром да Центру за испите још увек нису додељена потребна буџетска средства и да постоје проблеми са софтвером неопходно је да се рок за почетак спровођења државне матуре помери за школску 2027/2028. годину. До тог тренутка ће се непрекидно обављати сви послови припреме полагања државне матуре и обавиће се и додатна пробна тестирања за ученике који ће и полагати државну матуру.

3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Врло јасно су уочени проблеми који постоје и чије решавање је препознато као предуслов за квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање и васпитање (државне матуре), у смислу да се у потпуности обезбеде услови за њихово спровођење. Наиме, да би државна матура била спроведена у пуном капацитету и омогућила остваривање права кандидата који приступе полагању и свих функција матурског испита (сертификациони, селекциони и евалуативни), потребно је реализовати додатне активности у наредном периоду, а најпре ојачати капацитете Центра за испите (просторне, кадровске и материјалне), на чему је досад урађено доста, али је потребно уложити и додатне напоре. У претходном периоду обављени су многобројни и различити послови и активности у циљу обезбеђивања услова за спровођење државне матуре: измењени су прописи из области образовања и васпитања ради дефинисања послова Центра за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, припремљени су задаци из предмета који се полажу на државној матури, обављени разговори са ректорима и деканима, спроведене пробе полагања државне матуре кроз

које су наставници и ученици свих средњих школа упознати са начином и процедурама спровођења државне матуре, са тестовима, све активности су представљене најширој јавности и свакодневно се ради на овим пословима. Затим, да би се остварила права из Закона о средњем образовању и васпитању о упису на високошколску установу без полагања пријемног испита после положене државне матуре, неопходно је да се по Закону о високом образовању високошколске установе изјасне који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и који су критеријуми на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије. Истовремено уочено је и да је софтвер чија је улога да подржи све послове везане за спровођење државне матуре и упис ученика на високошколске установе, још увек у фази развоја и повезивања са регистрима који се воде у оквиру ЈИСП-а, где се свакодневно решавају ситуације које отежавају рад софтвера. Такође, збирке задатака чији је циљ вежба и помоћ ученицима у припреми државне матуре су још увек у припреми, а ради се и на одабиру задатака који би постигнућа ученика у средњем образовању и васпитању најрелевантније проверили. Припремају се и подзаконски акти и упутства за детаљно упознавање свих учесника о укупним процедурама и активностима у спровођењу државне матуре, кроз родитељске састанке, састанке са ученицима и обуку наставника за спровођење државне матуре. Имајући у виду све наведене проблеме и разлоге за немогућност спровођења ових испита на квалитетан начин и у пуном капацитету, у наредном периоду обављаће се сви послови припреме полагања државне матуре и спровешће се и додатна пробна тестирања за ученике који ће полагати државну матуру, са припремљеним збиркама задатака и логистиком која прати спровођење државне матуре, у циљу што квалитетније припреме свих учесника.

- 4) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.
- 5) Која промена се предлаже?

Предлогом закона мења се члану 60. став 2. тачка б) Закона у делу садржаја Плана и програма наставе и учења основног и средњег образовања тако што се предлаже листа обавезних и изборних предмета и активности по разредима и предлажу слободне наставне активности. Предлаже се да садржај програма наставе и учења садржи начин прилагођавања програма за образовање и васпитање на језику националне мањине уместо начина прилагођавања програма музичког и балетског образовања и васпитања, образовања и васпитања ученика са изузетним, односно посебним способностима, за образовање и васпитање на језику националне мањине и образовање одраслих јер музичке и балетске школе имају свој Програм наставе и учења и не треба им прилагођавање програма. Такође постоје посебни програми наставе и учења за ученике са изузетним/посебним способностима.

Измене закона утицаће на наставнике, стручне сараднике, као и ученике и њихове родитеље, односно законске заступнике.

Предлогом закона предложена је измена и допуна закона која се односи на услове за пријем наставника верске наставе, по предлогу традиционалних верских цркава и верских заједница а коју је радна група за израду Нацрта закона прихватила. Предложене

промене се односе на сагласност надлежног органа традиционалне цркве /верске заједнице да наставник може да изводи верску наставу.

Министарство ће, као и увек информисати наведене циљне групе путем одговарајућих смерница које ће, поред осталог, бити доступне на званичним интернет странама Министарства и завода.

Кључна питања за утврђивање циљева

- 1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва?

Циљ предложених измена и допуна је квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање и васпитање (државне матуре).

Предложене измене уређују радно – правни статус наставника верске наставе.

Предложена измена назива изборних програма у изборне предмете има за циљ указивање на њихов значај и чињеницу да исти представљају обавезне предмете, који се разликују од других обавезних предмета само у чињеници да код њих постоји могућност избора.

На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

У циљу мерења ефеката, односно евалуације резултата СРОВРС 2030, Министарство просвете у контексту Закона о планском систему и Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика пратиће спровођења документа јавне политике и вредновање учинака, тако што ће се планиране анализе ослањати на годишње извештаје о спровођењу мера и активности, али и на праћење ефеката овог документа јавне политике. Праћење спровођења мера и активности вршиће се на основу показатеља резултата (мере), показатеља исхода (посебни циљеви) и показатеља ефеката (општи циљеви), који су наведени у СРОВРС 2030 и у Акционом плану за период 2023. до 2026. године за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030 године, мера 1.2.2. Унапређивање система и процеса за праћење напредовање ученика кроз активност 1.2.2.6. – обезбеђивање одрживог система државне матуре, припрема и спровођење пробне матуре, континуирано унапређивање људских капацитета за спровођење матуре. Процена остварености мера и активности, као и процена исхода и ефеката, базираће се на различитим статистичким и другим подацима Министарства и других институција у образовном систему, Републичког завода за статистику, подацима који проистичу из различитих међународних истраживања у којима учествује Република Србија, али и на подацима и анализама у оквиру студија и извештаја које ће произвести домаће и међународне институције, организације и тела.

Спроведен завршни испит је начин да се њиме мери шири спектар компетенција, нивоа и постигнућа ученика.

На основу овлашћења Влада ће донети:

– акт о висини накнаде за обављање послова члановима Комисије за верску наставу – члан 3. Предлога закона (члан 67а став 8. Закона).

На основу овлашћења Министар просвете ће донети:

– акт о стручном усавршавању, програме сталног стручног усавршавања, садржај портфолија, начин организовања и друг апитања од значаја за стручно усавршавање наставника верске наставе на предлог органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама на усаглашени предлог традиционалних цркава и верских заједница, по прибављеном мишљењу традиционалних цркава и верских заједница и Завода за унапређивање образовања и васпитања – члан 10. Предлога закона (члан 151. став 9).

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима.

Предложене измене неће изазвати трошкове грађанима, а обезбедиће се квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање и васпитање (државне матуре).

У Буџету Републике Србије планирана су финансијска средства у 2025. години која се односе на накнаде члановима Комисије за верску наставу у износу 3.591.000,00 динара (за девет месеци).

У 2026 и 2027 години средства ће се обезбедити у оквиру укупног нивоа расхода и издатака буџета Републике Србије, наведеног у делу III Закона о буџету Републике Србије – Извршење буџета.

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Наставници верске наставе заснивањем радног односа на неодређено време имају могућност стручног усавршавања. Облике стручног усавршавања прописале министар. Наставник верске наставе који је у радном односу на неодређено време остварује право да буде преузет у другу установу образовања, што до сада није била могућност.

Квалитет верске наставе процењиваће просветни саветници у Министарству просвете, на основу прописа којима је уређен програм верске наставе и стручно усавршавање наставника.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у квалитету или доступности система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Програм наставе и учења музичког/балетског васпитања и програми наставе и учења за ученике са посебним способностима су поосебни програми који постоје уназад неколико година и није потребно прилагођавање. Предлогом закона предлаже се прилагођавање програма наставе и учења за образовање и васпитање на језику националне мањине.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Предлогом закона је предложено да се подзаконски акти за спровођење овог закона донесу у року од годину дана од дана ступања на снагу закона а да ће школе усагласити своју организацију и опште акте са одредбама закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу закона.

Министарство просвете има капацитета да ову активност реализује.

- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Нема разлога за реструктурирање државног органа. Облике стручног усавршавања, програм стручног усавршавања наставника верске наставе прописаће министар кроз сарадњу и по предлогу органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама и по прибављеном мишљењу традиционалних цркава и верских заједница и Завода за унапређивање образовања и васпитања. Консултоваће се као и до сада и Педагошки завод Војводине.

Кључна питања за анализу ризика

- 4) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Уколико се предложене опције усвоје, нема посебног ризика за њихово спровођење.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство просвете

2. Назив прописа
Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања
Draft Law on Amendments to the Law on the Basics of the Education System

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум),

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Споразум, Наслов VIII Политике сарадње, Члан 102. Образовање и стручно оспособљавање

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Општи рок утврђен чланом 72. Споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Потпуно

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Еевропске уније и оцене усклађености са њима,

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У поступку израде предметног материјала није била консултована Европска комисија, односно друга стручна тела Европске уније.